

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet
Att.: Brit Gotthard Jensen
Slotsholmsgade 12
1216 København K

26. november 2012
7.4.1.11

Nationalt 3R-center: struktur, organisering og opgavebeskrivelse

Med henvisning til mail af 9. november 2012 fra Fødevareministeriet (FVM) fremsender Dyrenes Beskyttelse (DB) hermed forslag og idéer samt bemærkninger vedr. etableringen af et 3R-center:

Generelt:

Først og fremmest er DB positivt indstillet overfor etablering af et nationalt 3R-center, som forhåbentlig kan gøre en stor forskel på dyreforsøgsområdet i relation til alternative tilgange.

Lovgivning vedr. alternative metoder:

DB mener, at det er en landvinding, at der med det reviderede Dyreforsøgsdirektiv nu kommer mere fokus på alternative testmetoder.

DB vil venligst henlede opmærksomheden på, at Dyreforsøgsdirektivets Kapitel V forpligtiger FVM på en række områder, for så vidt angår alternative metoder. Således fremgår det af Artikel 47, at Regeringen:

- 1) ...skal **fremme** udvikling og validering af alternative metoder
- 2) ...skal **træffe** alle øvrige foranstaltninger, der anses for egnede til at fremme forskningen på dette område.
- 3) ...skal **sikre fremme** af alternative metoder og formidling af oplysninger herom på nationalt plan.
- 4) ...skal **udpege** et enkelt kontaktpunkt til at rådgive om relevans og egnethed af alternative metoder, der er foreslået til validering.

Organisering af 3R-center:

DB hilser med tilfredshed, at der skal nedsættes et nationalt rådgivende udvalg for beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål.

DB foreslår, at det kommende 3R-center kommer til at varetage DACOPA's og det nationale rådgivende udvalgs opgaver.

DB bifalder tanken om, at de parter, som er repræsenteret i DACOPA, kommer til at indgå i bestyrelsen for 3R-centeret.

Det kunne overvejes at organisere 3R-centeret i lighed med Videncenter for Dyrevelfærd (ViD) i relation til projekter, hvorved en gruppe af interessenter årligt fastsætter de projekter, som centeret skal arbejde med.

Finansiering af 3R-center:

Grundlæggende mener DB, at det som udgangspunkt er en offentlig opgave at være initiativtager i en sådan proces vedr. etablering af et nationalt 3R-center vedr. alternative tilgange til dyreforsøg, herunder også i relation til finansiering.

DB finder det tvingende nødvendigt, at der afsættes de fornødne ressourcer til såvel sekretariatsfunktion som aktiviteter i regi af 3R-centeret til fremme af alternative tilgange. DB skal på denne baggrund på det kraftigste opfordre FVM til at prioritere 3R-centeret, så der kan opnås en seriøst arbejdende og funktionel instans.

Grundlæggende mener DB, at det bør være de aktører, der benytter forsøgsdyr, som også betaler for at udvikle 3R-metoder. Helt konkret kunne man forstille sig en afgift pr. benyttet forsøgsdyr. Denne afgift vil kunne virke som en incitament-struktur, der vil gøre det attraktivt at erstatte samt reducere antallet af forsøgsdyr. Endvidere kan man overveje at gøre afgiften differentieret, således at den bliver proportional med den belastning et givent forsøgsdyr udsættes for. Dette ville alt andet lige gøre det mere attraktivt at forfine påtænkte dyreforsøg.

Selv hvis man ikke skønner det hensigtsmæssigt at fastlægge afgiften på et niveau, hvor det økonomisk set bliver relevant for forsøgsdyrsudøvere at afstå fra at bruge forsøgsdyr, kan en afgift på et lavere niveau også give mening. En afgift vil nemlig sikre et rimelig stabil finansieringsinput til det nationale 3R-center, så længe der bruges forsøgsdyr, og vil derfor være mindre usikker end en frivillig medfinansieringsaftale med parterne på forsøgsdyrsområdet.

DB ser også muligheder for på *ad hoc* basis selv at bidrage til særlige aktiviteter, som man kunne forestille sig ville finde sted i regi af et nationalt 3R-center. Her tænkes først og fremmest på bidrag til oplysning om forsøgsdyrsalternativer til studerende på danske undervisningsinstitutioner eller andre indsatsområder, som er en prioritet hos DB. Foreningen ser sig ikke i stand til at finansiere en drift af et center.

Organisering af dyreforsøgsområdet i henhold til risikoanalysen:

Dyreforsøgsområdet er vel nok det sidste veterinære område, som ikke er organiseret i henhold til de internationalt anerkendte principper for risikoanalyse.

Det er forsøgsdyrenes velfærd, som bør være centrum for risikoanalysen. Dvs. hvis ikke der sikres ordentlige forhold, er det forsøgsdyrenes velfærd, som står på spil i forbindelse med dyreforsøg. Dette kan dreje sig om burstørrelser, miljøberigelse, smertebelastning, brug af alternative metoder m.v.

DB indstiller, at arbejdet på dyreforsøgsområdet, herunder med alternativer til dyreforsøg, så vidt muligt organiseres efter de internationalt anerkendte principper for risikoanalyse, hvis bestanddele er som følger:

- 1) risikovurdering,
- 2) risikohåndtering og
- 3) risikokommunikation.

Dette indebærer en videnskabeligt baseret risikovurdering (kvalitativ og/eller kvantitativ). Risikovurdering skal bl.a. omfatte en vurdering af effekten af forskellige håndteringsmuligheder. Myndigheden har herefter ansvaret for risikohåndtering, herunder valg og iværksættelse af forebyggelses- og kontrolstrategier. Der bør så vidt muligt være en funktionel adskillelse af hhv. risikovurdering og risikohåndtering for:

- a) at sikre den videnskabelige integritet af risikovurderingen,
- b) at undgå forvirring over hvem der varetager hvilke funktioner og
- c) for at reducere enhver interessekonflikt.

Risikokommunikation er en interaktiv proces, hvorved der udveksles information og holdninger vedr. risici blandt interessenter m.v.

Af Dyreforsøgsdirektivets Artikel 49 fremgår som følger:

"Hver medlemsstat opretter et nationalt udvalg for beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål. Det skal rådgive de kompetente myndigheder og dyrevelfærdsorganer i anliggender vedrørende erhvervelse, opdræt, opstaldning, pasning og anvendelse af dyr til forsøg og sikre udveksling af bedste praksis.

De nationale udvalg nævnt i stk. 1 skal udveksle oplysninger om dyrevelfærdsorganernes virksomhed og projektevaluering og udveksle bedste praksis inden for Unionen."

I Dyreforsøgsdirektivets præambel 48 beskrives det endvidere:

"Medlemsstaterne bør nedsætte nationale udvalg for beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål, der kan rådgive de kompetente myndigheder og dyrevelfærdsorganer med henblik på at fremme principperne om erstatning, begrænsning og forfinelse. Et netværk af nationale udvalg bør derfor medvirke til udveksling af bedste praksis på EU-plan."

Konklusion:

Risikohåndtering ligger i myndighedsregi, dvs. hos Dyreforsøgstilsynet. Helt konkret bliver der taget stilling til forsvarligheden af at godkende diverse forsøg. Dette kan munde ud i, at en ansøgning om udførelse af dyreforsøg enten godkendes eller afvises.

F.s.v.a. risikovurdering bør den varetages af en anden part, som er uafhængig af den instans, der foretager risikohåndtering. DB forestiller sig, at 3R-centeret kan være den aktør, som får ansvar for bl.a. at koordinere indsamling af risikovurderinger til brug for FVM's håndtering.

DB forestiller sig, at rollerne kan fordeles som følger, således at principperne for risikoanalysen respekteres:

- *Specifik risikohåndtering:* Dyreforsøgstilsynet (Fødevareministeriet)
- *Generel risikohåndtering:* Folketingsudvalg (i.e. Fødevareudvalget)
- *Specifik risikovurdering:* Nye dyrevelfærdsorganer på virksomheder

- *Generel risikovurdering: 3R-center.*

National strategi (inkl. kortlægning):

DB mener, at det nationale 3R-center udgør en væsentlig del af den nationale strategi på dyreforsøgsområdet.

Det er DB's opfattelse, at der som led i den nationale strategi på dyreforsøgsområdet er brug for en kortlægning af området for at kunne lave de rigtige satsninger fremadrettet. I den forbindelse er det også vigtigt at sætte sig ind i, hvordan andre sammenlignelige lande engagerer sig i arbejdet med alternative testmetoder m.v.

DB har til hensigt fortsat at bidrage til etablering og optimering af den nationale strategi.

Afsluttende bemærkninger:

Helt overordnet mener DB, at det nye Dyreforsøgsdirektiv samt den nationale strategi og etablering af et nationalt 3R-center bør medvirke til markant at reducere antallet af dyr, som anvendes til dyreforsøg. På EU-plan drejer det sig om over 12 mio. forsøgsdyr årligt. Alene i Danmark bruges der ca. 300.000 forsøgsdyr om året.

Selvom DB ultimativt arbejder for afvikling af brugen af forsøgsdyr, må man realistisk set erkende, at forsøgsdyr ikke kan afskaffes fra den ene dag til den anden. I mellemtiden bør den samlede belastning af dyrene imidlertid begrænses mest muligt.

DB vil gerne være med til at dreje udviklingen i den rigtige retning med tanke på forsøgsdyrenes velfærd. I den forbindelse vil DB selvfølgelig gerne stille sig til rådighed for nærmere drøftelser.

Der henvises i øvrigt til DB's allerede afgivne input til national strategi på dyreforsøgsområdet (af 7/12-11, 23/1-12 og 7/2-12) samt til hørings svar af 7/1-11 vedr. revision af Dyreforsøgsloven.

Med venlig hilsen

Britta Riis
Direktør

Søren Kent Pedersen
Projektleder for forsøgsdyr